

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Петро Петро МАКАРЕНКО
«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Нормування праці

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь бакалавр
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних
технологій

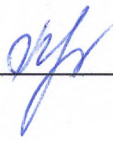
Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Нормування праці» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

Розробник: Миколенко Інна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., доцент

3 вересня 2024 року

Інна МИКОЛЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства

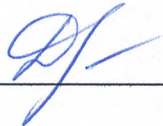
03 вересня 2024 року

Ольга ДИВНИЧ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності 051 Економіка

протокол від 3 вересня 2024 року № 1

Ольга ДИВНИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4/051ЕКОН бд 2021
Семестр	7
Лекції (годин)	24
Практичні (годин)	12
Самостійна робота (годин)	69
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Полягає у формуванні комплексу теоретичних знань і вмінь щодо розробки та здійснення раціональної організації трудового процесу, нормування праці, які б забезпечували високу ефективність роботи персоналу.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни, які передують її вивченню: «Системи технологій», «Економіка підприємства», «Соціальна економіка», «Економіка праці і соціально-трудова відносини», «Організація та планування діяльності підприємств».

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні:

СК 15. Уміння раціонально організувати виробництво та планувати діяльність з використанням методів підвищення результативності виробничих систем підприємства

5. Програмні результати навчання

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання дисципліни
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	- знати сутність понять «Нормування праці» та основні принципи; - застосовувати результати аналізу для формулювання рекомендацій щодо підвищення ефективності праці та оптимізації ресурсів; - визначати функціональні сфери підприємств та оцінювати їх ефективність з огляду на загальні цілі і стратегії розвитку; - розраховувати основні показники, що характеризують результативність діяльності суб'єктів господарювання, використовуючи методи нормування праці;

	<p>- здійснювати комплексний аналіз функціонування суб'єктів господарювання, виявляти ключові чинники, що впливають на ефективність їх діяльності.</p>
<p>ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - оцінювати ефективність державної політики у сфері регулювання трудових відносин, зокрема, правове забезпечення, стандарти праці та соціальні гарантії; - аналізувати вплив ринкових механізмів, таких як попит і пропозиція на ринку праці, на формування трудових відносин і встановлення норм праці; - досліджувати взаємодію між державним регулюванням і ринковими механізмами, а також їх вплив на соціально-економічні та трудові відносини; - здійснювати критичний аналіз соціально-економічних процесів у контексті їх впливу на трудові відносини та нормування праці, зокрема в умовах ринкової економіки; - використовувати результати аналізу для розробки рекомендацій щодо вдосконалення державного та ринкового регулювання трудових відносин на підприємствах.
<p>ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати основні теоретичні концепції нормування праці для розв'язання конкретних практичних завдань на підприємствах різних форм власності та галузях економіки; - розробляти ефективні рішення з нормування праці, базуючись на аналізі виробничих процесів, організації праці та продуктивності працівників; - виконувати необхідні розрахунки, пов'язані з нормуванням праці, та інтерпретувати отримані результати для прийняття управлінських рішень; - здатні змістовно інтерпретувати результати проведених аналізів і досліджень, а також ефективно комунікувати їх для впровадження на підприємствах; - використовувати реальні виробничі дані для оцінки ефективності праці та розробки пропозицій щодо вдосконалення робочих процесів; - оцінювати продуктивність праці, виявляти проблемні зони та пропонувати шляхи їх вирішення з метою підвищення ефективності роботи персоналу.
<p>ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - визначати основні джерела отримання соціально-економічних даних, такі як статистичні служби, підприємства, державні органи та наукові дослідження; - розуміти методологічні підходи до збору та обробки соціально-економічних даних, враховуючи специфіку нормування праці; - здатні ефективно збирати необхідну інформацію з різних джерел, систематизувати її та підготувати до подальшого аналізу; - виконувати розрахунки ключових економічних та соціальних показників, які використовуються для оцінки ефективності праці та умов праці на підприємствах; - аналізувати отримані соціально-економічні дані та робити висновки на основі їх аналізу, зокрема, щодо продуктивності праці, соціальних умов і економічних результатів діяльності; - здатні використовувати розраховані показники та проаналізовані дані для формулювання рекомендацій та прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на покращення трудових процесів.

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій.*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність нормування праці та його основні принципи.

Тема 2. Характеристика об'єкта нормування: організація праці, робоче місце.

Тема 3. Умови та режими праці.

Тема 4. Вивчення витрат робочого часу.

Тема 5. Методи нормування і встановлення норм.

Тема 6. Нормування праці за нормативами.

Тема 7. Аналіз та перегляд норм праці.

Тема 8. Ефективність оновлення норм праці, вдосконалення нормування праці на підприємствах.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання 051ЕКОН_бд_2021			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Сутність нормування праці та його основні принципи	13	2	2	9
Тема 2. Характеристика об'єкта нормування: організація праці, робоче місце	13	2	2	9
Тема 3. Умови та режими праці	13	2	2	9
Тема 4. Вивчення витрат робочого часу	13	2	2	9
Тема 5. Методи нормування і встановлення норм	15	4	2	9
Тема 6. Нормування праці за нормативами	14	4	2	8
Тема 7. Аналіз та перегляд норм праці	12	4	-	8
Тема 8. Ефективність оновлення норм праці, вдосконалення нормування праці на підприємствах	12	4	-	8
Усього годин	105	24	12	69

8. Теми практичних занять

Назви тем	Кількість годин
	денна форма 051ЕКОН_бд_2021
Тема 1. Сутність нормування праці та його основні принципи	2
Тема 2. Характеристика об'єкта нормування: організація праці, робоче місце	2
Тема 3. Умови та режими праці	2
Тема 4. Вивчення витрат робочого часу	2
Тема 5. Методи нормування і встановлення норм	2
Тема 6. Нормування праці за нормативами	2
Тема 7. Аналіз та перегляд норм праці	-
Тема 8. Ефективність оновлення норм праці, вдосконалення нормування праці на підприємствах	-
Разом	12

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма навчання 051ЕКОН_бд_2021
Тема 1. Сутність нормування праці та його основні принципи	9
Тема 2. Характеристика об'єкта нормування: організація праці, робоче місце	9
Тема 3. Умови та режими праці	9
Тема 4. Вивчення витрат робочого часу	9
Тема 5. Методи нормування і встановлення норм	9
Тема 6. Нормування праці за нормативами	8
Тема 7. Аналіз та перегляд норм праці	8
Тема 8. Ефективність оновлення норм праці, вдосконалення нормування праці на підприємствах	8
Разом	69

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з дисципліни «Нормування праці» не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання, денна форма, 051ЕКОН_бд_2021

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
	Денна форма 051ЕКОН_бд_2021
ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	– виконання вправ на практичних заняттях; – розв'язування тестів; – підготовка доповіді; – виконання завдань самостійної роботи; – екзамен.
ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	– виконання вправ на практичних заняттях; – розв'язування тестів; – підготовка доповіді; – виконання завдань самостійної роботи; – екзамен.
ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	– виконання вправ на практичних заняттях; – розв'язування тестів; – підготовка доповіді; – виконання завдань самостійної роботи; – екзамен.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	<ul style="list-style-type: none"> – виконання вправ на практичних заняттях; – розв'язування тестів; – підготовка доповіді; – виконання завдань самостійної роботи; – екзамен.
---	---

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	доповідь / реферат / презентація	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Сутність нормування праці та його основні принципи	3	2	8	3	-	8
Тема 2. Характеристика об'єкта нормування: організація праці, робоче місце	3	2		3	-	8
Тема 3. Умови та режими праці	3	2		3	-	8
Тема 4. Вивчення витрат робочого часу	3	2		3	-	16
Тема 5. Методи нормування і встановлення норм	3	2		3	-	8
Тема 6. Нормування праці за нормативами	3	2		3	-	8
Тема 7. Аналіз та перегляд норм праці	3	2		3	-	8
Тема 8. Ефективність оновлення норм праці, вдосконалення нормування праці на підприємствах	3	2		3	-	16
Екзамен	-	-		-	20	20
Разом	24	16	16	24	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, розв'язування тестів, виконання доповіді/реферату/презентації, виконання завдань самостійної роботи.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ (3 бали)

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
3	висока активність на занятті, виконання всіх практичних завдань, уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання.
2	самостійне виконання більшості завдань та демонстрація досягнень більшої частини запланованих результатів навчання
1	Середня активність, без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допущення при цьому окремих суттєвих неточностей та помилок, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання
0	слабка активність на занятті, відсутність самостійного опрацювання матеріалу практичного заняття, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Розв'язування тестів (2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти правильно відповідає на 71-100 % тестів
1	здобувач вищої освіти правильно відповідає на 51-70 % тестів
0	здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів

Підготовка доповіді / реферату / презентації* (8 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	Зміст: глибоке розкриття теми з повним розумінням основних ідей, матеріал точний, актуальний і відповідає темі, присутній глибокий аналіз і критичне мислення. Структура: чітко структурований матеріал з логічно побудованими вступом, основною частиною та висновками, логічна послідовність та узгодженість всіх частин. Оформлення та візуалізація: якісно підібрані візуальні матеріали, що підкріплюють основні тези, відмінне оформлення тексту, без граматичних помилок. Виступ: чітка, впевнена та виразна подача матеріалу, активна взаємодія з аудиторією, залучення до обговорення, відмінна підготовка, спонтанна відповідь на питання.
4-6	Зміст: основні ідеї розкриті, але не повністю чи поверхнево, матеріал відповідає темі, проте присутні деякі неточності або недопрацювання, присутні елементи аналізу, але без достатньої глибини. Структура: загалом зрозуміла структура: вступ, основна частина та висновки, але з незначними недоліками, деякі елементи логіки викладу не послідовні. Оформлення та візуалізація: використані візуальні матеріали, але вони частково не відповідають змісту, текст оформлений на достатньому рівні, хоча наявні незначні помилки. Виступ: подача помірно чітка, але без виразності, взаємодія з аудиторією обмежена, підготовка задовільна, але відчувається нестача впевненості.
0-3	Зміст: основна ідея слабка або зовсім відсутня, матеріал не відповідає темі або містить великі неточності, немає аналізу чи глибокого розуміння теми. Структура: відсутня чітка структура, слабка організація матеріалу: вступ, основна частина та висновки не виділені, логіка викладу незрозуміла або хаотична. Оформлення та візуалізація: використано мінімум візуальних матеріалів, які не підкріплюють зміст, текстова частина неформатована, має помилки. Виступ: монотонна подача або незрозуміле висловлювання, відсутня взаємодія з аудиторією, низький рівень підготовки, часті паузи, читання з листа.

*Протягом вивчення дисципліни передбачено виконання 2 доповіді / рефератів / презентацій

Виконання завдань самостійної роботи (3 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.
2	Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.
1	Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.
0	Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Екзамен складається з двох теоретичних питань та десяти тестових завдань. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне	1-2	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; децю порушено

(2 питання)	балів	логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	3-5 балів	Відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Здобувач показує відмінні знання з визначених результатів навчання по дисципліні
Виконання практичного завдання (задача)	1-5 балів	Задача розв'язана не до кінця, відсутні методичні основи розв'язку, є помилки у розрахунку
	5-10 балів	Задача виконана правильно та за усіма показниками, послідовність розрахунку описана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів, показує здатність студента використовувати професійні компетентності при розв'язанні практичних завдань та показує відмінні знання з визначених результатів навчання по дисципліні
Всього (макс. к-ть балів)	20 балів	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, під'єднаний до мережі Internet, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>).

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle).

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25% нижче. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- **щодо академічної доброчесності:** здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- **щодо відвідування занять:** відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання

викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 3. Умови та режими праці	Prometheus	Як знайти роботу під час війни	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+JOBWAR101+2022_T3
	Prometheus	Нова професія: від навчання до працевлаштування	https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/scholarship-usaid/ https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/scholarship-usaid/
	Prometheus	Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП-підприємців України	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SYOBTU101+2023_T1

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Азаренкова Г.М., Борисенко І.І., Головка О.Г. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навчальний посібник Львів: Новий Світ-2000. 2019. 343 с.
2. Акулов М., Драбаніч А, Євась Т. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Київ: Цент навчальної дієртури. 2019. 328 с.
3. Безпалько О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. К.: Кафедра, 2020. 310 с.
4. Дикань В.П. Маслово В.О. Організація процесів виробництва на підприємстві та нормування праці: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: УкрДАЗТ, 2020. 431с
5. Економіка праці і соціально-трудові відносини: методичний посібник для проведення семінарських та практичних занять / Укл.: З.І. Кобеля, С.І. Тодорюк, Л.Д. Водянка, Н.В. Філіпчук. Чернівці: Рута, 2019. 80 с
6. Економіка праці і соціально-трудові відносини: Навч. пос. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / М.Г. Акулов, А.В. Драбаніч, Т.В. Євась, О. А. Жукова. К.: ЦУЛ, 2019. 328с
7. Економіка праці: навчальний посібник [електронний ресурс] / за [заг. ред. Г.В. Назарової]. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
8. Єгоршин О.П. Організація праці персоналу. Харків, 2020. 320 с.
9. Зливка В.М. Роль нормування праці в забезпеченні раціонального та ефективного застосування всіх видів ресурсів. Економіка АПК. 2020. № 4. С. 22–25.
10. Ковальова О.М. Роль нормування праці в системі управління трудовим потенціалом. Економічний простір. 2020. № 153. С. 61–64.
11. Кучеренко С. Ю. Особливості організації та нормування праці в Україні / С. Ю. Кучеренко, Л. Ю. Леваєва // Економічний вісник університету. 2019. Вип. 40. С. 96-101.
12. Назарова Г.В., Іванісов О.В., Семенченко А.В. Організація та нормування праці [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 357 с.
13. Організація та нормування праці [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Г. В. Назарова, О.В. Іванісов, А. В. Семенченко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 355 с.

14. Седляр М.О. Проблеми нормування праці в умовах становлення постіндустріального суспільства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2020. Вип. 2. С. 281–286. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cxeebu_2020_2_43

15. Червінська Л.П. Економіка праці. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 288 с.

Допоміжні

1. Areas Valentyna ARANCHIY, Oleksii ZORIA, Ilona YASNOLOB, Svitlana ZORYA, Oleg GORB, Inna MYKOLENKO, Olha DYVNYCH, Valentyna CHUMAK, Liudmyla BRAZHNYK. Environmentally and Socially Oriented Investments on Sustainable Development of Rural. Journal of Environmental Management and Tourism. 2021. Vol. 12(2). P. 321 – 330. Doi:10.14505//jemt.v12.2(50).02. Indexed in [SCOPUS](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209540728) <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209540728> (Scopus).

2. Безпалько О.В., Березянюк Т.В., Бергер А.Д. та ін. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. за заг. ред. О.В. Безпалько. К.: Кафедра, 2020. 310 с. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31071/1/LABOR_ECONOMICS_AND_SOCIAL_AND_LABOR_RELATIONS.pdf

3. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/07/Nazarova.-Ekonomika-pratsi_2019.pdf

4. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. К. : Кафедра, 2020. 310 с

5. Калина А.В. Організація та нормування праці на виробництві: Підручник. К.; МАУП, 2020. 476 с.

6. Миколенко І.Г. Інноваційно-інвестиційна спрямованість сільськогосподарського підприємства в системі підвищення його конкурентоспроможності. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 1. С. 31-35.

7. Миколенко І.Г. Напрями інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарського підприємства в системі підвищення його конкурентоспроможності / Інна Григорівна Миколенко // *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 368 – 374. ISSN 2415 – 8453. http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/ujae_2021_r01_a44.pdf

8. Миколенко І.Г. Особливості систематизації умов забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 369 – 374.

9. Миколенко І.Г., Рогоза М.Є., Перебийніс В.І., Кузьменко О.К. Стратегії розвитку агропродовольчого комплексу в контексті економічної та енергетичної безпеки, 2021. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1 (40). С. 3-8. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8) http://www.venu-journal.org/download/2021/1/VENU_1-2021.pdf (0,3 др. арк.).

10. Миколенко І.Г. Стратегії конкурентного розвитку аграрних підприємств: механізми та інструментарій. Монографія. Харків: «Смугаста типографія», 2021. 320 с.

11. Міненко С.І., Миколенко І.Г. Організаційні засади формування стратегій підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 2. С. 38-45. <file:///C:/Users/User/Downloads/7.2-38-45.pdf>

12. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві. Аврамчук О.А., Балан О.Д., Вітвіцький В.В., Лузан Ю.Я., Павленко В.В., Шкільов О.В. Київ: Центр «Агропромпраця», 2020. 464 с.

13. Організація та нормування праці [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Г.В. Назарова, О.В. Іванісов, А.В. Семенченко. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 357 с.

14. Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2021 рік (від 12.08.2020 № 3501-06/219) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3501915-20#Text>

Інформаційні ресурси

1. Державна служба зайнятості України [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>

2. Головне управління статистики у Полтавській області [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.poltava.gov.ua>

3. Журнал «Ринок праці та зайнятість населення» [електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://ipk-dszu.kiev.ua/journal>

4. Газета по-українськи [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gazeta.ua/newspaper>

5. Труд [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.trud.com.ua/>

6. Українська газета Плюс [електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://ukrgazeta.plus.org.ua>

7. Персонал Плюс [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.personal-plus.net>.